

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek (spr.)
Sędziowie:	SSA Elżbieta Uznańska SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

o stwierdzenie nieistnienia uchwał ewentualnie o stwierdzenie nieważności uchwał

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 25 sierpnia 2014 r. sygn. akt IX GC 297/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

„I. stwierdza nieważność uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. z dnia 13 kwietnia 2012r. w sprawie odwołania M. K. obecnie S. ze stanowiska Prezesa Zarządu oraz w sprawie powołania S. R. na stanowisko Prezesa Zarządu;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu”;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje pobrać od strony pozwanej (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w K. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego

w Krakowie kwotę 2 000zł (dwa tysiące złotych) tytułem opłaty sądowej od uiszczenia, której powódka była zwolniona.

Sygn. akt I A Ca 34/15

UZASADNIENIE

Powódka M. S. (wcześniej M. K.) wniosła pozew o stwierdzenie nieistnienia uchwał ewentualnie o stwierdzenie nieważności uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 13 kwietnia 2012 r. a to uchwały nr (...)r. w sprawie odwołania jej osoby ze stanowiska Prezesa Zarządu i uchwały nr (...)r. w sprawie powołania S. R. na stanowiska Prezesa Zarządu. Powódka nadto domagała się zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, iż opisane uchwały nie istnieją z uwagi na nie zachowanie przez stronę pozwaną (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jakichkolwiek procedur – braku zwołania zgromadzenia wspólników, braku powiadomienia wspólników i braku reprezentacji kapitału oraz na podstawie art. 252 ksh wniosła o stwierdzenie nieważności ww. uchwał. Wskazała, iż zgromadzenie wspólników zostało zwołane nieprawidłowo gdyż zawiadomienia o zgromadzeniu nie zostały wysłane listem poleconym, nie zostały wysłane do każdego ze wspólników oraz zgromadzenie nie zostało zwołane przez uprawniony organ. Wskazała, iż umowa spółki w § 12-15 zawiera regulację zwołania zgromadzenia, które w sprawie nie zostały zachowane. Zdaniem powódki jej oświadczenie o rezygnacji ze stanowiska prezesa zarządu strony pozwanej zostało sfalszowane, powódka nigdy nie zrezygnowała z kierowania pozwaną, zarządcy drugiego wspólnika strony pozwanej wykorzystali okoliczność przebywania przez nią na urlopie i w tym okresie doszło do bezpodstawnego i sprzecznego z prawem zwołania zgromadzenia wspólników w celu jej odwołania i powołania nowego prezesa zarządu w osobie S. R..

Strona pozwana zaprzeczyła twierdzeniom powódki i wniosła o oddalenie powództwa w całości, zarzuciła, że dla stwierdzenia nieważności uchwał niezbędne jest dodatkowo wykazanie, czy uchybienie formalnym zasadom postępowania posiada wpływ na treść podjętej uchwały. A z taką sytuacją nie mamy do czynienia uwzględniając układ kapitałowy w spółce i ukształtowany postawą powódki jako mniejszościowego udziałowca układ stosunków osób działających w tych podmiotach.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo, obciążając powódkę kosztami procesu na rzecz pozwanej.

W motywach orzeczenia wskazał na następujące okoliczności faktyczne;

Strona pozwana jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością zajmująca się działalnością developerską. Spółka ma dwóch wspólników.

Powódka ma 10 udziałów w kapitale zakładowym strony pozwanej. Drugi wspólnik (...) sp. z o.o. w K. ma 90 udziałów.

Członkami zarządu drugiego wspólnika byli w 2012 r. S. R. (...), B. R., T. R..

Powódka do 27 marca 2012 r. była prezesem zarządu strony pozwanej. Prokurentem w tym czasie był S. R.. Powódka 28.03.2012 roku zrezygnowała z funkcji Prezesa Zarządu strony pozwanej składając oświadczenie o rezygnacji na ręce B. R..

W dniu 13 kwietnia 2012 roku odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników strony pozwanej, powódka nie brała udziału NZW. Na zgromadzeniu zapadły uchwały: uchwała nr (...)w sprawie odwołania M. K. ze stanowiska Prezesa Zarządu i uchwały nr (...)r. w sprawie powołania S. R. na stanowiska Prezesa Zarządu. Powódka nie została zawiadomiona o NZW. Zmiany w składzie zarządu zostały zgłoszone i odnotowane w sądzie rejestrowym. Członek zarządu większościowego wspólnika pozwanej T. R. mieszkał na stałe w Niemczech i stamtąd przyjechał na NZW. Oświadczenie powódki o rezygnacji z 28 marca 2012 r. zostało przez nią podpisane i zawiera oryginalną pieczęć spółki. Od listopada 2011 roku przedstawiciele większościowego wspólnika planowali zmiany w zarządzie strony

pozwanej i odwołanie z funkcji Prezes Zarządu powódki z powodu niesatysfakcjonujących wyników, jakie osiągało przedsiębiorstwo strony pozwanej i toczącym się postępowaniu przeciwko powódce o posiadanie narkotyków. W dniach 6-17 kwietnia 2012 r. M. K. wyjechała na urlop do Tajlandii. Po jej powrocie w banku odmówiono jej dostępu do kont spółki. Powódka podczas urlopów korespondowała z pracownikami strony pozwanej.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie zachodzą wady uchwał, a jeżeli nawet to ich ranga nie uzasadnia wniosku, jakoby należało ustalić je za nieistniejące w rozumieniu art. 189 kpc. Zdaniem Sądu I instancji kwestią istotną w niniejszej sprawie było określenie skutków ewentualnych uchybień w zwołaniu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki i podjęcia zaskarżonych uchwał oraz kwestia ważności oświadczenia powódki o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu.

W ostatniej kwestii Sąd Okręgowy uznał za miarodajną opinię biegłego i na jej podstawie ustalił, iż powódka złożyła nie tylko podpis ale i opisane oświadczenie. Sąd Okręgowy uznał jej oświadczenie o rezygnacji za ważne. Jako oświadczenie woli składane drugiej osobie jest ono skuteczne z chwilą, w której doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.), z tą też chwilą wygasa stosunek organizacyjny łączący członka zarządu ze spółką.

W ocenie Sądu Okręgowego rację ma strona pozwana że roszczenie stwierdzenia nieważności uchwały z art. 252 § 1 k.s.h. z uwagi na nieobecność powódki na NZW, a wskazane wyżej pozostałe uchybienia proceduralne nie miały żadnego wpływu na treść uchwał i przebieg głosowania albowiem powódka ma 10% udziałów w spółce, co skutkuje, iż jej obecność na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników nie miałaby żadnego wpływu na podjęcie uchwały gdyż zostałaby przegłosowana przez wspólnika większościowego. Ponadto nie wszystkie uchybienia podnoszone przez powódkę miały miejsce albowiem powódka pod oświadczeniem o swej rezygnacji z dnia 28.3.2012 r. upoważniła wspólników do zwołania i odbycia Zgromadzenia Wspólników bez jej obecności celem zatwierdzenia jej odwołania. Dla przyjęcia wersji strony pozwanej przekonuje Sąd Okręgowy okoliczność, iż NZW wspólników mogło się odbyć dopiero w dniu 13 kwietnia 2012 r., a nie niezwłocznie po złożeniu przez nią oświadczenia, gdyż jeden z członków zarządu większościowego wspólnika T. R. mieszka na stałe poza Polską więc potrzebował kilka dni by przyjechać do Polski. Sąd Okręgowy obciążył kosztami powódkę na zasadzie art. 98 kpc. Na koszty w sprawie składają się koszty zastępstwa adwokata w wysokości minimalnej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461.) oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od wyroku złożyła powódka zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów:

- prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. i art. 479(12) § 1 k.p.c. przez wadliwe przyjęcie za miarodajny dokument podpisany przez powódkę pomimo wyjaśnienia przez nią okoliczności w jakich doszło do sporządzenia tego dokumentu
- prawa materialnego, a to art. 235 § 1 oraz 249 k.s.h. oraz art. 252 k.s.h. w warunkach w których okoliczności sprawy świadczą o podjęciu na nieformalnym odbywanym zgromadzeniu, które nie zostało zwołane przez zarząd i na którym nie był reprezentowany cały kapitał.

Na tych podstawach domagała się zmiany zaskarżonego i uwzględnienia powództwa.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył;

celem postępowania sądowego jest wydanie orzeczenia sądowego, w którym z racji treści przepisów prawa materialnego rozstrzygnięte zostaną kwestie postawione pod osąd przez strony postępowania, a związane z treścią

zgłoszonego żądania. W realiach niniejszej sprawy nie są aż tak doniosłe okoliczności związane z miarodajnością oświadczenia powódki z dnia 28 marca 2012r.

Jedyną bowiem istotną okolicznością, która może wynikać z kwestionowanego apelacją oświadczenia na użytek niniejszego postępowania, to treść upoważnienia drugiego wspólnika do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników oraz do odbycia tego zgromadzenia bez udziału powódki.

Bez względu bowiem na prawdziwość tego oświadczenia nie zawiera ono oświadczenia powódki o wyrażeniu zgody na pominięcie określonego trybu jej powiadomienia o terminie zgromadzenia. Okoliczność ta posiada znaczenie w świetle regulacji ustawowej zawartej w art. od 235 do 243. k.s.h. określającej tryb zwołania zgromadzenia wspólników. (por. także §§ 13 i 14 statutu spółki (k.9 akt)). Zasady te jawią się jako niewątpliwe.

Na ich podstawie można wyróżnić zatem dwa sposoby prawidłowego zwołania zgromadzeń :

- pierwsze (formalne) zwołane drogą zawiadomień przesłanych listami poleconymi do rak wspólników;
- drugie (nieformalne) zwołane z pominięciem pisemnych zawiadomień z zastrzeżeniem możliwości jego prowadzenia za zgodą obecnego w dacie zgromadzenia całości kapitału spółki. (za takim jak ostatni sposobem rozumienia statutu przemawia jednoznaczna treść ust.3 wskazanego § 14 statutu oraz art.240 k.s.h.).

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca w art. 240 k.s.h. określił przesłanki dopuszczalnego odstępstwa od wymagań dotyczących zwołania zgromadzenia w drodze pisemnych zawiadomień wspólników. Jednym z jego wymogów jest obecność całego kapitału w dacie tak wyznaczonego (tj.nieformalnie) posiedzenia. Zauważenia wymaga, że z treści wskazanego przepisu wynika także konieczność złożenia takiego oświadczenia (zgody) przez wszystkich wspólników w dacie nieformalnie zwołanego zgromadzenia. Nie jest zatem wystarczające odwołanie się do wcześniejszego oświadczenia złożonego przez nieobecnego na wyznaczonym posiedzeniu wspólnika , które taką zgodę zawierało (ze swej istoty taka uprzednia wola wspólnika może bowiem ulegać zmianie).

Konsekwencją przyjęcia takiego rozwiązania jest uznanie, że każde odstępstwo od opisanych wymagań przy podjęciu uchwały, a niemieszczące się w określonych w art. 240 k.s.h. granicach uzasadnia stwierdzenie nieważności podjętej uchwały na podstawie art. 252 § 1 k.s.h. i to zwłaszcza w sytuacji, w której oświadczenie w postaci zaskarżonej uchwały wywołało swoje skutki w postaci ujawnienia jej treści w rejestrze (a wynikające z zasady jawności rejestru). Odmienna wykładnia pozbawiałaby art. 240 k.s.h. doniosłości prawnej. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, OSNC 2006, Nr 2, poz. 31 oraz z dnia 16 kwietnia 2009 r. I CSK 362/08, Głosa 2010/3/16). Wyklucza to trafność stanowiska pozwanej, a za nim także Sądu I instancji co do oceny doniosłości wpływu wadliwości uchwały na wynik głosowania. Naruszenie tych bezwzględnie obowiązujących przepisów jest na tyle rażące, że koliduje także z zasadą ładu korporacyjnego w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, a której treścią jest równość praw i obowiązków wspólników w spółce (art.174 § 1 w zw. 243 k.s.h.) . W rzeczy samej należy też uznać, że gdyby nie fakt wprowadzenia ocenianych uchwał do prawnego obrotu to właściwszym rozstrzygnięciem byłoby stwierdzenie jej nieistnienia, gdyż oświadczenie podjęte zostało na wadliwie ukonstytuowanym posiedzeniu, w którym uczestniczyła jedna osoba zaangażowana w losy spółki, a które to posiedzenie prawnie nie odpowiadało pojęciu zgromadzenia wspólników.

W ocenie Sądu Apelacyjnego - w sytuacji, gdy doszło do ujawnienia opisanej uchwały w Krajowym Rejestrze Sądowym, to z racji skutków, które wpis ów wywołał w obrocie i w stosunkach z osobami trzecimi, to i nie ma podstaw dla ustalania nieistnienia uchwały zgromadzenia wspólników z uwagi na wady jego zwołania. Możliwość ustalenia nieistnienia uchwał (z racji ochrony interesów osób trzecich) zachodzi dopóty dopóki treść kwestionowanego oświadczenia (jakkolwiek wadliwie definiowanego jako uchwała) nie stanie się podstawą możliwych działań osób trzecich w zaufaniu do treści dokonanego wpisu w sądowym rejestrze. W sytuacji, w której zaskarżona uchwała funkcjonuje od 3 lat w prawnym obrocie, to uznać należy za uprawnione domniemanie, że jej skutki nie ograniczyły się wyłącznie do sfery prawnej między uczestniczącymi w sprawie podmiotami prawa, lecz wywołała skutki także wobec osób trzecich działających w zgodzie z domniemaniem powszechnej znajomości danych wpisanych do rejestru

i domniemaniem ich prawdziwości oraz zasadą dobrej wiary. Już w świetle powyższych okoliczności należy zatem uznać zasadność apelacji.

Na marginesie należy także zauważyć, że oświadczenie powódki z 28 marca 2012r. nie mogło wywołać skutków w postaci rezygnacji ze stanowiska członka zarządu pozwanej. Jako skierowane wobec współników nie odnosiło się bowiem do właściwego adresata, który został ściśle określony art. 210 ksh (w przepisie tym nie wskazano nim współników spółki).

Skoro oświadczenie o rezygnacji złożył jeden członek zarządu wobec drugiego współnika, a pozwana nie miała powołanej Rady Nadzorczej, to aby takie oświadczenie o rezygnacji mogło zostać przez niego skutecznie zakomunikowane powinien zostać ustanowiony do tego pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia współników w osobie tego przedstawiciela drugiego współnika. Skoro go w spółce nie ustanowiono, to jak trafnie podniesiono w literaturze, jednoosobowy członek zarządu powinien był doprowadzić do jego powołania i zakomunikować mu jednostronne oświadczenie woli o rezygnacji w sposób określony w art. 61 k.c. Trafnie w literaturze podkreślono także, że nie można utożsamiać współników z organem spółki tj. z zgromadzeniem współników. Tym samym oświadczenie o rezygnacji powódki z zajmowanego stanowiska jawi się jako prawnie bezskuteczne. Wszystko to upoważnia tezę, że o ile zarzuty apelacji co do naruszenia przepisów prawa procesowego nie są zasadne i pozostają bez wpływu na ocenę materialno prawną, to zarzut apelacji naruszenia przepisów prawa materialnego odnosi swój skutek, jakkolwiek z nieco inną od przedstawionej tam argumentacją.

Mając to wszystko na uwadze orzekł Sąd Apelacyjny jak w wyroku na podstawie wskazanych przepisów oraz art.386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w warunkach, w których kwestia ocenianego w sprawie oświadczenia nie miała zasadniczego znaczenia dla wyniku sprawy, a nadto powódka zgłosiła konkurujące ze sobą roszczenia, z których już w dacie wszczęcia postępowania tylko jedno zasługiwało na uwzględnienie, to i z natury rzeczy godziła się z przegraną w sprawie w połowie.

Wobec zwolnienia powódki od opłaty od apelacji o kosztach sądowych orzeczono na podstawie art.113 u.k.s.c. w zw. z art. 98 k.p.c.(w tej części pozwany przegrał postępowanie, co przy opisanej kumulacji roszczeń procesowych i ustalonych w orzecznictwie zasadach pobierania opłat od skumulowanych - jako ewentualne - roszczeń niepieniężnych usprawiedliwia pobranie od niego opłaty określonej dla roszczeń procesowych o stwierdzenie nieważności uchwały-art.29 pkt.4 u.k.s.c.).